

การส่งเสริมเกษตรอินทรีย์

องค์การบริหารส่วนตำบลคังตะเกา จังหวัดอุดรธานี

ตำบลคังตะเกามีพื้นที่เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรซึ่งนิยมเพาะปลูกแบบเกษตรเชิงเดี่ยวเกือบ 100% โดยจะใช้ปุ๋ยและสารเคมีเป็นจำนวนมาก เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ทำให้สภาพดินเสื่อมโทรมส่ง ผลให้รายได้ของเกษตรกรต่ำ เนื่องจากต้นทุนในการผลิตสูง ประชากรบางส่วนหันไปทำอาชีพเสริม เช่น ทำผลิตภัณฑ์แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร แต่ก็ให้ผลตอบแทนน้อยเมื่อเทียบกับการทำเกษตรกรรมที่ตนถนัด ประกอบกับภายในพื้นที่มี หอยเชอร์รี่และกากน้ำตาลจากโรงงานน้ำตาล ซึ่งเป็นทรัพยากรท้องถิ่นที่ไม่ได้ใช้ให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งมีกลุ่มเกษตรกรหลายกลุ่มต้องการทำ เกษตรอินทรีย์ โดยเฉพาะหมู่ 3 บ้านป่าขุ่น มีโรงเรียนเกษตรกรเพื่อให้ ความรู้แก่เกษตรกรอยู่ที่บ้านผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 องค์การบริหารส่วนตำบล คังตะเกา จึงจัดให้มีเวทีแสดงความคิดเห็น ในประเด็นปัญหาเกษตรกรรม รายได้ต่ำ ต้นทุนสูง และไม่ปลอดภัยเพราะการใช้ปุ๋ยและสารเคมี

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: อำเภอเมือง

จังหวัด: อุดรธานี

ประชากร: 8,643 คน

พื้นที่: 37.46 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีนวัตกรรม

ในปี 2546 อบต. คังตะเกา ได้ริเริ่ม “การส่งเสริมเกษตรอินทรีย์” เพื่อพัฒนาศักยภาพของ เกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติ ได้แก่ หอยเชอร์รี่ มาทำปุ๋ยอินทรีย์ แทนการใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งจะช่วยให้ปลอดภัยและลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลง

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. จัดอบรมความรู้เรื่องการทำเกษตรอินทรีย์ให้กับตัวแทนเกษตรกรจาก 8 หมู่บ้าน จำนวน 35 คน โดยขอความร่วมมือด้านการจัดหาวิทยากรจากศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ ตำบลคังตะเกา ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เพิ่มเติมแก่เกษตรกรที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม ซึ่งมี เกษตรกรให้ความสนใจและหันมาทำการเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น
2. ส่งเสริมการทำปุ๋ยชีวภาพและน้ำหมักจากหอยเชอร์รี่ โดยใช้วัตถุดิบคือ กากน้ำตาล แกลบ และ ขี้เถ้าจากโรงงานน้ำตาล และหอยเชอร์รี่ที่มีมากในท้องถิ่น มีส่วนประกอบที่สำคัญ คือ กากน้ำตาล ขี้เถ้า แกลบ และหอยเชอร์รี่

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. อบต.คังตะเกา สนับสนุนงบประมาณ 30,000 บาท (ค่าวัสดุและ ฝึกอบรม)
2. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลคัง ตะเกาสนับสนุนงบประมาณซื้อเครื่องบดหอยเชอร์รี่

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. เครื่องบดหอยเชอร์รี่ 1 เครื่อง
2. กากน้ำตาล ขี้เถ้า แกลบ และหอยเชอร์รี่

บุคลากร

1. คณะผู้บริหาร อบต. ร่วมกับเกษตรกรที่ทำการเกษตรปลอดสารพิษในหมู่ 3 ทำการสำรวจหมู่บ้าน
2. วิทยากรจากศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลคังตะเกา
3. ตัวแทนเกษตรกรจาก 8 หมู่บ้าน จำนวน 35 คน/ 1 วัน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
มิถุนายน 2546	- จัดเวทีประชาคม โดยมี อบต.คังตะเกา ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลคังตะเกา สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ โครงการรุ่งอรุณ 9 มหาวิทยาลัย และประชาชนที่สนใจ เข้าร่วมประชุมปรึกษาปัญหาเกษตรกรมีรายได้ต่ำ ต้นทุนสูง และไม่ปลอดภัยจากการใช้ปุ๋ยและสารเคมีในการทำเกษตร - เสนอโครงการเกษตรอินทรีย์เข้าสู่สภา อบต. เพื่อขออนุมัติ	- อบต.คังตะเกา - คณะผู้บริหาร อบต.
กรกฎาคม 2546	- อบต. ร่วมกับเกษตรกรหมู่ 3 ที่ทำเกษตรอินทรีย์ปลอดสารพิษอยู่แล้ว ทำการสำรวจข้อมูลเกษตรกรที่มีความต้องการทำเกษตรอินทรีย์ - ประสานความร่วมมือไปยังองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรฯ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ โครงการรุ่งอรุณ 9 มหาวิทยาลัย และโรงงานน้ำตาลในพื้นที่ - ประชาสัมพันธ์ แจกข่าวให้แต่ละหมู่บ้านทราบและจัดเตรียมตัวแทนเกษตรกรแต่ละหมู่บ้านเข้ารับการอบรมการทำเกษตรอินทรีย์ เพื่อนำไปถ่ายทอดให้แก่ประชาชนคนอื่นๆ ต่อไป	- อบต.คังตะเกา/เกษตรกรหมู่ 3 - สมาชิกสภา อบต. แต่ละหมู่บ้าน
สิงหาคม 2546	- ดำเนินการฝึกอบรมความรู้ให้แก่ตัวแทนเกษตรกร จำนวน 35 คน โดยวิทยากรจากศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรฯ และขยายผลไปสู่เกษตรกรคนอื่นๆ - ประชาสัมพันธ์ประโยชน์และความสำคัญของเกษตรอินทรีย์ให้ประชาชนทั่วไปรับทราบ	- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลคังตะเกา

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลคังตะเกา

ส่งวิทยากรมาฝึกอบรมความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ให้แก่ตัวแทนเกษตรกร และสนับสนุนงบประมาณซื้อเครื่องบดหอยเชอร์รี่

สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ และโครงการรุ่งอรุณ 9 มหาวิทยาลัย

ส่งคนเข้าร่วมประชุมและสนับสนุนการปฏิบัติงาน

โรงงานน้ำตาลในพื้นที่ สนับสนุนวัตถุดิบที่เป็นส่วนประกอบในการทำปุ๋ยอินทรีย์ เช่น กากน้ำตาล ชี้เถ้า และแกลบ

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. เกษตรกรในตำบลคังตะเกาได้ใช้ปุ๋ย และสารเคมีในการทำเกษตรเป็นจำนวนมาก ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากไม่มีความรู้เรื่องการทำเกษตรอินทรีย์
2. ในตำบลคังตะเกามีหอยเชอรี่อยู่เป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีกากน้ำตาล แกลบ และชี้เถ้า จากโรงงานน้ำตาลเป็นทรัพยากรของท้องถิ่น ซึ่งยังไม่ได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์

หลังการดำเนินการ

1. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการทำเกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้นจากการฝึกอบรม และหันมาใช้ น้ำหมักชีวภาพจากหอยเชอรี่ฉีดพ่นแปลงผัก สวน และนาข้าวแทนการใช้ปุ๋ยและสารเคมี ช่วยลดต้นทุนการผลิตลง
2. ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นถูกนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. เกษตรกรมีความคิดนิยมความสะดวก จึงยังใช้ปุ๋ยและสารเคมีในการผลิตอยู่	1. สร้างความเข้าใจให้กับเกษตรกรในเรื่องโทษของสารเคมี และให้ความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรอินทรีย์
2. การปรับปรุงคุณภาพดิน โดยใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพยังอยู่เฉพาะในกลุ่มผู้อบรม	2. ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนให้ใช้ปุ๋ยชีวภาพโดยใช้วิธีการแลกเปลี่ยนผลผลิตกับปุ๋ย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การสนับสนุนและให้ความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการอบรมและให้ความรู้แก่เกษตรกร เช่น ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลคังตะเกา สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ โครงการรุ่งอรุณ 9 มหาวิทยาลัย และโรงงานน้ำตาลในพื้นที่ เป็นต้น เป็นผลให้เกษตรกรเกิดความรู้ ความเข้าใจในการทำเกษตรอินทรีย์
2. การยินยอมพร้อมใจของประชาชนที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากที่นิยมใช้ปุ๋ยและสารเคมีมาทำเกษตรอินทรีย์ ทำให้ช่วยแก้ไขปัญหาการใช้ปุ๋ยเคมีได้

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

1. อบต.คังตะเกา ถือเป็นนโยบายร่วมกับประชาชนทุกหมู่บ้าน เพื่อผลักดันให้เป็นตำบลเกษตรอินทรีย์ และทำให้เกษตรกรอินทรีย์กลายเป็นวิถีชีวิตของคนในตำบลคังตะเกา
2. กากน้ำตาล แกลบ ชี้เก๋า เป็นทรัพยากรท้องถิ่นที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อีกนาน ส่วนหอยเชอรี่ แม้จะไม่มีก็สามารถใช้ทรัพยากรอื่นทดแทนได้ เช่น ผัก ผลไม้ หรือขยะในพื้นที่ เป็นต้น

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล	: นายเอกสิทธิ์ พรหมน้อย
ตำแหน่ง	: นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน	: องค์การบริหารส่วนตำบลคังตะเกา
ที่อยู่	: 1/1 หมู่ 1 ตำบลคังตะเกา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
โทรศัพท์	: (055) 448-181
ชื่อ-นามสกุล	: นายสุรพล ช่อผกา
ตำแหน่ง	: ผู้อำนวยการศูนย์
หน่วยงาน	: ศูนย์และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลคังตะเกา
ชื่อ-นามสกุล	: นายไพฑูรย์ พรหมน้อย
ตำแหน่ง	: กำนันตำบลคังตะเกา
หน่วยงาน	: ตำบลคังตะเกา
ที่อยู่	: หมู่ 2 บ้านนิงกล้วย ตำบลคังตะเกา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
โทรศัพท์	: (055) 448-151

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีนใหม่ : พ.ศ. 2546

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	1/1 หมู่ 1 ตำบลค้งตะเภา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ 53000
ขนาดพื้นที่	37.46 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	4,563,000 บาท (ปีงบประมาณ 2546) 10.88% เงินเดือนค่าจ้างประจำ 7.71% ค่าจ้างชั่วคราว
งบประมาณรายได้	6,359,122 บาท (ปีงบประมาณ 2546) 5.54% จัดเก็บเอง 69.06% รัฐจัดเก็บให้ 2.39% อุดหนุน
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	13 คน 6 คน พนักงานท้องถิ่น 3 คน ลูกจ้างประจำ 4 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	8,643 คน
จำนวนครัวเรือน	2,658 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	25,700 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลค้งตะเภาเป็นชุมชนดั้งเดิม อยู่ห่างจากตัวเมืองอุดรดิตถ์ไปทางทิศตะวันออกประมาณ 4 กิโลเมตร ติดถนนหมายเลข 11 พิษณุโลก – เด่นชัย ติดแม่น้ำน่านฝั่งซ้าย ด้านใต้ติดบึงกะโล่ มีพื้นที่ทั้งหมด 37.46 ตรกม. หรือประมาณ 24,298 ไร่ ประกอบด้วย 8 หมู่บ้าน ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เช่น ปลูกข้าว ทำสวนผัก และทำอาชีพเสริม คนในชุมชนมีความสัมพันธ์กันในระบบเครือญาติและสมมติญาติ มีระบบการผลิตด้านการเกษตรกรรมที่พึ่งพาอาศัยกันในด้านแรงงานและทรัพยากรต่างๆ ทำให้เกิดความใกล้ชิดในวัฒนธรรมประเพณี มีวัดและโรงเรียนเป็นศูนย์กลางชุมชน คนในชุมชนมีความสามัคคี ร่วมกันคิดร่วมกันทำและมีการแบ่งปัน ผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ด้านสังคมยังเป็นสังคมระบบอุปถัมภ์